

**การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำความผิดและข้อมูลเชิงคดี
ของคดียาเสพติดให้โทษ ในอำเภอบ้านโป่ง ในปี พ.ศ. 2558**
**Analysis of demographic data of the offenders and case data of
narcotics cases in Ban Pong district in 2015**

สุทัศน์ ทองเงิน ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี และ ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง
Sutat Tongngern, Supachai Supalaknari and Sirirat Choosakoonkriang

สาขานิติวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์

E-mail: sutat_goldsilver@hotmail.com โทร. 082-724-7147

Received 09/07/2562

Accepted 26/04/2563

บทคัดย่อ

การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้ในสื่อต่าง ๆ ยาเสพติดนอกจากจะมีผลต่อผู้เสพ ยังมีผลต่อชุมชนโดยรวม เนื่องจากยาเสพติดมักเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่ร้ายแรง การวิเคราะห์ข้อมูลของคดียาเสพติดอาจช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมดูแลปัญหาเสพติดมีความเข้าใจในปัญหาดังกล่าวดีขึ้นและสามารถกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด การศึกษานี้ใช้ข้อมูลที่มาจากแฟ้มคดียาเสพติดของตำรวจในอำเภอบ้านโป่ง ในปี พ.ศ. 2558 (927 คดี) ข้อมูลชุดนี้ประกอบด้วยข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหา ประวัติอาชญากรรมของผู้ต้องหา ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทของยาเสพติด และท้องที่จับกุม โดยมีการนำเสนอข้อมูลในรูปความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบ Pearson chi-square Odds ratio และ Pearson correlation ในการศึกษาจำแนกฐานความผิดของคดีเป็นสองกลุ่มได้แก่ความผิดฐานเสพยาเสพติด (646, 67.5%) และความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (311, 32.5%) คดีเกือบทั้งหมดเกี่ยวข้องกับเมทแอมเฟตามีน (902, 94.3%) ซึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ในขณะที่สารเสพติดในคดีที่เหลือคือกัญชาหรือกระท่อม (*Mitragyna speciosa*) (55, 5.7%) ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ผู้กระทำความผิดจำนวนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง (632, 66.0%) และเป็นเพศชายเป็นส่วนใหญ่ (808, 84.4%) โดยผู้ต้องหาทั้งสองเพศมีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 30-35 ปี ผู้ต้องหาจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (547, 57.2%) เคยมีประวัติกระทำความผิดในคดียาเสพติดมาก่อน ผลการศึกษาพบว่าความหนาแน่นของคดี (จำนวนคดีต่อพื้นที่) มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับความหนาแน่นของประชากรในท้องที่จับกุม ($r = 0.89$) สัดส่วนของผู้กระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ที่มีอายุมากกว่า 21 ปี มีค่าสูงกว่าสัดส่วนของผู้ต้องหาในฐานความผิดดังกล่าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี อย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.001$) อย่างไรก็ตามค่า odds ของความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด เปรียบเทียบกับคดีเสพยาเสพติด ในกลุ่มผู้ต้องหาวัยรุ่น เป็น 1.93 (95% CI, 1.31-2.84) เท่าของค่าดังกล่าวสำหรับกลุ่มผู้ต้องหาที่มีอายุสูงกว่า เมื่อพิจารณาฐานความผิดเสพยาเสพติด ร้อยละของผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา (51.9 %) และมัธยมศึกษา (41.8%) มีค่าสูงกว่าร้อยละของผู้กระทำความผิดในกลุ่มระดับการศึกษาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.001$ สำหรับทั้งสองระดับการศึกษา) ร้อยละ 85 (547) ของกลุ่มที่กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด และร้อยละ 70 (219) ของผู้กระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดเป็นผู้มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งแตกต่างจากค่าร้อยละของผู้ต้องหาทั้งสองฐานความผิดในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และค่าอัตราส่วน odds ของคดีเสพยาสำหรับผู้มีอาชีพรับจ้างเปรียบเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ คือ 2.31 (95% CI, 1.68-3.21) กล่าวโดยสรุปงานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมหลายปัจจัยกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้วิจัยหวังว่าผลการศึกษานี้อาจช่วยให้เข้าใจปัญหาเสพติดในบางแง่มุม แม้ว่าจะมีข้อจำกัดของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ก็ตาม

คำสำคัญ: คดียาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหายาเสพติด

Abstract

Widespread illicit drugs continue to be a major problem in Thailand. As can be seen in the media, drugs not only affect the users but also the communities at large as they are frequently associated with violence and serious crimes. Analysis of drug cases would enable the drug control authorities to have a better understanding of the problem and to formulate the drug policy. In this study, data were extracted from police files of drug cases (957) in Ban Pong district in 2015. This data set was composed of offenders' demographic data, their crime history, charged offences, types of drug seized and arrest locations. The data were presented as frequencies and percentages. Statistical analyses were carried out with Pearson chi-square test, odds ratio and Pearson correlation. The offence cases were categorized into two groups of drug use (646, 67.5%) and drug possession or distribution (311, 32.5%). Almost all of the cases involved methamphetamine (902, 94.3%) which was classified as narcotics of category I according to narcotics act whereas the substances found in the remaining cases were marijuana or kratom (*Mitragyna speciosa*) (55, 5.7%) which was the narcotics in category V. A large number of offenders (632, 66.0%) were domiciled in Ban Pong district and they were predominantly male (808, 84.4%). The mean age range of the offenders in both genders was 30-35 years. More than half of the offenders (547, 57.2%) had a past history of drug offence. There was a moderately strong correlation ($r = 0.89$) between the population density and case density (number of cases per area) of the arrest locations. The proportions of offenders aged over 21 years who were charged with drug use and drug possession or distribution were significantly higher than those of younger offenders (p -value < 0.001). However, the odds on drug possession or distribution compared to drug use for the adolescent offenders was 1.93 (95% CI, 1.31-2.84) times that for the group of older offenders. The percentages of offenders of drug use that had primary and secondary educations were significantly higher than those of the offenders in other groups of educational level (p -value < 0.001 for the two levels). Eighty-five percent (547) of the drug users and seventy percent (219) of the offenders charged with drug possession or distribution were wagedworkers, which were significantly different from the percentages of the two cases for other occupation groups (p -value < 0.001 for both cases of drug offence) and the odds ratio on drug use for the wagedworkers compared to other occupations was 2.31 (95% CI, 1.68-3.21). In conclusion, this study has revealed the linkages between several socioeconomic factors and drug offences. It is hoped that the findings may provide useful insights into some aspects of drug problem despite the limitation of data used in the analysis.

Keywords: Drug cases, Drug offences, Drug problem

1. บทนำ

สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน แม้ว่าจะได้มีการร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทุกภาคส่วนที่ส่งผลให้สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดลดลงได้ในภาพรวม แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังมีปรากฏหลงเหลืออยู่ ซึ่งถ้ายังไม่ได้รับการแก้ไข และอาจขยายตัวทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากปัญหาปริมาณคดียาเสพติดและยาเสพติดที่ตรวจจับได้ มีการกระจายตัวของการใช้ยาเสพติดทั้งในและนอกประเทศ ในบางพื้นที่ยังปรากฏแนวโน้มของปัญหาการใช้ยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งในด้านผู้ค้าหรือผู้เสพรายใหม่

มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ถึงแม้รัฐบาลจะมีการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งการขยายผลการจับกุมและมีการจัดระบบกลไกการเฝ้าระวังการเพิ่มขึ้นของปัญหายาเสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2550) โดยในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยพยายามที่จะลดอัตราการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามพรมแดน โดยสามารถตรวจยึดเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับใช้ในการผลิตยาเสพติด ตลอดจนสารตั้งต้นหลากหลายชนิด และยังพบว่าพื้นที่ที่ติดกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อาทิเช่น จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรปราการ ถูกใช้เป็นสถานที่ผลิตและที่พักเก็บยาเสพติด เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจค้นในขณะเคลื่อนย้ายหรือลำเลียงยาเสพติด (อรพรร, 2561)

สำหรับจังหวัดราชบุรีซึ่งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากรายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รายงานว่ายังคงมีเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ายาบ้าและไอซ์จากภาคเหนือโดยใช้จังหวัดราชบุรีเป็นจุดพักยาเสพติดเพื่อผ่านลงสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งใช้เป็นแหล่งกระจายยาเสพติดไปยังจังหวัดข้างเคียง สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในช่วงปี 2556 ถึง 2559 ซึ่งจากสถิติการจับกุมคดียาเสพติด พบว่าอำเภอที่มีการจับกุมได้มากที่สุดคือ อำเภอบ้านโป่ง จับกุมได้ทั้งสิ้น จำนวน 20,314 คดี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559) แนวโน้มของสถานการณ์ยาเสพติดของอำเภอบ้านโป่ง มีการรับยาเสพติดจากชายแดนกาญจนบุรี และส่งต่อยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดข้างเคียง (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2561)

สำหรับผู้เสพ หรือผู้ที่ถูกจับกุมได้ในคดียาเสพติด จากการศึกษาพบว่าปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำมีด้านบุคคล ครอบครัว และสังคม (ศิริลักษณ์, 2560) อาทิเช่น สภาพแวดล้อมในชุมชนเอื้อต่อการเป็นแหล่งซื้อขายยาเสพติด มีแหล่งมั่วสุม การที่ครอบครัวมีปัญหา การอยู่ในกลุ่มเพื่อน ทำให้เกิดการเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติด หรือความอยากรู้อยากลอง และการได้รับข้อมูลที่ผิด ๆ เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การเสพยาเสพติดจะเพิ่มสมรรถภาพในการทำงานหรือการทำกิจกรรม (กิตติวงศ์ และปรีชา, 2559) ทำให้ต้องมีการเข้าไปประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนโดยทุกฝ่ายจะต้องบูรณาการข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อให้ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้อง หากไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหายาเสพติดได้ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมาย ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ (พรหมมณต์, 2561) ดังนั้นในการแก้ปัญหายาเสพติดและป้องกันต้องเริ่มที่สถาบันครอบครัว มีการดูแลช่วยเหลือและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้าใจปัญหายาเสพติด ซึ่งจะสามารถพัฒนาให้ผู้ใช้ยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น (สุปราณี, 2559) และรัฐมีหน้าที่ในการเข้ามาแก้ไขปัญหายาในระดับมหภาค เช่น การปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งออกนโยบายหรือมาตรการในการฟื้นฟูบำบัดผู้ติดยาเสพติด การให้ความรู้ในชุมชนและสถาบันการศึกษาโดยปลูกฝังข้อมูลและค่านิยมที่ถูกต้อง และการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ประชาชนมีอาชีพ มีงานทำ หรือมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงอยู่ได้ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันได้ (คม, 2557)

จากการประมวลข้อมูลดังกล่าวในข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดมีปัจจัยมาจากหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยเชิงประชากรหรือปัจจัยการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมักจะมีการเคลื่อนที่ไปตามประชากรผู้ใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักในการแพร่ระบาดของยาเสพติด ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติด เข้าใจถึงรูปแบบหรือพฤติกรรมของผู้ใช้ยาเสพติด ก็จะสามารถวางแผนหาทางรับมือและใช้เป็นแนวทางในป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายของรัฐบาล และนำไปใช้ประโยชน์หรือเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาในอนาคตได้ในงานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีเก็บตัวอย่างจากคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ตรวจจับได้ในพื้นที่รับผิดชอบของ สก.บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ. 2558 โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากรกับข้อมูลฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ละเอียดและครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

2. วิธีการทดลองหรือวิธีการศึกษา

2.1 รวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ประกอบได้ด้วยข้อมูล เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ รายได้ต่อวัน สถานภาพการสมรส ประวัติการต้องคดียาเสพติด และภูมิลำเนาของผู้ต้องหาในคดียาเสพติด และข้อมูลเชิงคดี ประกอบไปด้วย ฐานความผิด ประเภทยาเสพติดที่ใช้ และสถานที่ที่ผู้ต้องหาถูกจับกุม

2.2 จัดกลุ่มข้อมูล

โดยทำการจัดกลุ่มข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหา และข้อมูลเชิงคดีที่เกี่ยวกับฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เสพยาเสพติด และครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ดังตารางที่ 1 เพื่อใช้ในการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหา และข้อมูลเชิงคดี

ตัวแปร			จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลเชิงประชากร	1.1 เพศ	- ชาย	808	84.4
		- หญิง	149	15.6
	1.2 อายุ (ค่าเฉลี่ย = 31 ปี, ค่ามัธยฐาน = 30 ปี, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10 ปี)	- น้อยกว่า 21 ปี	122	12.7
		- 21-30 ปี	363	37.9
		- 31-40 ปี	319	33.3
		- มากกว่า 40 ปี	153	16.0
	1.3 ระดับการศึกษา	- ไม่ได้รับการศึกษา	33	3.4
		- ประถมศึกษา	454	47.4
		- มัธยม/ปวช./ปวส.	438	45.8
		- ปริญญาตรีขึ้นไป	32	3.3
	1.4 อาชีพ	- ไม่ได้ประกอบอาชีพ	73	7.6
		- รับจ้าง	766	80.0
		- เกษตรกรรม	22	2.3
		- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	79	8.3
		- ข้าราชการ/พนักงาน	17	1.8
	1.5 รายได้ต่อวัน (ค่าเฉลี่ย = 187, ค่ามัธยฐาน = 300, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 169)	- ไม่มีรายได้	393	41.1
		- น้อยกว่า 300 บาท	452	47.2
		- มากกว่า 300 บาท	112	11.7
	1.6 สถานภาพการสมรส	- โสด	704	73.6
		- สมรส	253	26.4
	1.7 ประวัติคดียาเสพติด	- มี	547	57.2
		- ไม่มี	410	42.8
	1.8 ภูมิลำเนาของผู้ต้องหา	- ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง	325	34.0
		- นอกพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง	632	66.0
2. ข้อมูลเชิงคดี	2.1 ฐานความผิด	- เสพยาเสพติด	646	67.5
		- ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด	311	32.5
	2.2 ประเภทยาเสพติด	- ประเภท 1 เมทแอมเฟตามีน	902	94.3
		- ประเภท 5 กัญชา, กระท่อม	55	5.7
	2.3 ท้องที่จับกุม	- เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	77	8.0
		- ตำบลต่าง ๆ ในอำเภอบ้านโป่ง	880	92.0

2.3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ

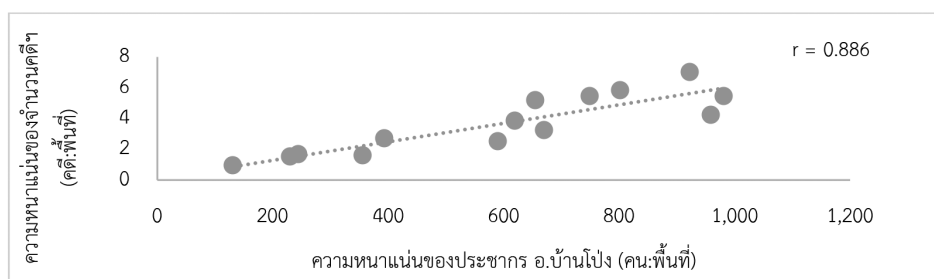
การศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร ข้อมูลเชิงคดี และข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ใช้สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยเบื้องต้น เช่น ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์และอภิปรายแนวโน้มทิศทางของข้อมูล ใช้สถิติ Pearson correlation เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของจำนวนผู้ต้องหาคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดกับความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ ใช้สถิติ Pearson chi-square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากรและข้อมูลเชิงคดี และสถิติ Odds ratio เพื่อแสดงขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลดังกล่าว

3. ผลการทดลองและวิจารณ์ผล หรือผลการศึกษา

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรและลักษณะเฉพาะของคดียาเสพติด ในอำเภอบ้านโป่ง ในปี พ.ศ. 2558” โดยศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ โดยการเก็บตัวอย่างจากคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ตรวจจับได้ในพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 957 คดี โดยเป็นผู้ต้องหาเพศชาย จำนวน 808 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 และเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ของจำนวนผู้ต้องหาทั้งหมด ทั้งผู้ต้องหาเพศชายและหญิง ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 21 ถึง 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 70 โดยประมาณของแต่ละเพศ (เฉลี่ยอายุ 31.49 ปี และ 31.52 ปี ตามลำดับ) ซึ่งเมื่อพิจารณาฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่าจำนวนผู้ต้องหาเพศชายและหญิงมีการเสพยาเสพติดต่อการครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน (ร้อยละ 67.57 และ 67.11 ตามลำดับ) โดยส่วนใหญ่ผู้ต้องหาคดียาเสพติดมักจะมีการใช้ยาเสพติดประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) ถึงร้อยละ 94.3 และหากพิจารณาประวัติการถูกจับกุมในคดียาเสพติดแล้ว พบว่าจำนวนผู้ต้องหามากกว่าครึ่งมีการกลับมากระทำความผิดฐานยาเสพติดอีก (ร้อยละ 57.2) ซึ่งมีส่วนที่สนับสนุนความน่าจะเป็นที่จะสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ ที่ได้ศึกษาความหนาแน่นของประชากรที่มีผลต่อจำนวนคดียาเสพติดในพื้นที่ และยังพบว่าจำนวนคดียาเสพติดในแต่ละพื้นที่นั้น ส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดมักจะเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง (632 คน คิดเป็นร้อยละ 66.04) ดังนั้นการที่บุคคลจะก่อความผิดฐานเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีความเป็นไปได้ที่จะเกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะของบุคคล จากการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ได้พบว่าตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคดียาเสพติด พบว่ามีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

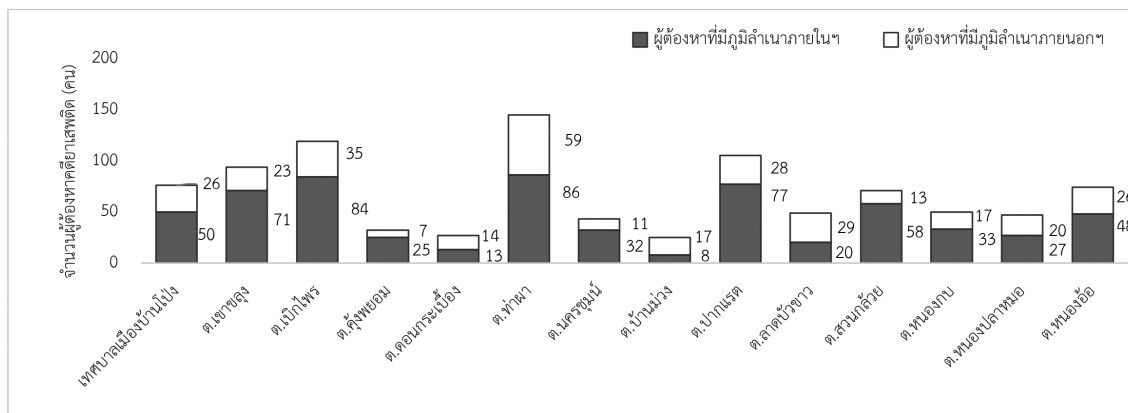
จากการวิเคราะห์ข้อมูลความหนาแน่นประชากรใน อ.บ้านโป่ง กับความหนาแน่นของจำนวนคดียาเสพติดในแต่ละตำบล พบว่าตำบลที่มีความหนาแน่นของประชากรมากเป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีจำนวนคดียาเสพติดต่อพื้นที่มาก เช่นเดียวกัน (ธีรโนย, 2559; ปิยะชัย, 2560) พื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่ พบว่าบริเวณที่มีการก่อคดีสูงมักจะเป็นบริเวณที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะในย่านใจกลางเมือง

จากการพล็อตกราฟระหว่างความหนาแน่นของประชากรและความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการวิเคราะห์ Pearson correlation พบว่า “ความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ฯ ไปในทิศทางเดียวกัน” โดยค่ามี r เท่ากับ 0.886 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรกับความหนาแน่นของคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากการวิเคราะห์ด้วย Pearson correlation

จากการพิจารณาจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในแต่ละตำบลของอำเภอบ้านโป่ง ดังภาพที่ 2 พบว่า “ผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดส่วนใหญ่มักจะมียุติลาภายในอำเภอบ้านโป่ง” จากสถิติข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ปัญหาติดยาเสพติดในแต่ละพื้นที่นั้นส่วนใหญ่เกิดมาจากภายในแต่ละพื้นที่ ฉะนั้น การป้องกันปัญหายาเสพติดไม่ใช่แค่ การป้องกันการแพร่ระบาดยาเสพติดจากภายนอกพื้นที่เพียงอย่างเดียว จะต้องมีการป้องกันการแพร่ระบาดหรือ ความต้องการใช้ยาเสพติดจากภายในพื้นที่นั้น ๆ ด้วย (ภักระ, 2558) พบว่าการแก้ปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่อย่าง ยั่งยืนนั้น ชุมชนในแต่ละพื้นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ในพื้นที่ของตนเองร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ

ภาพที่ 2 กราฟจำนวนของผู้ต้องหาติดยาเสพติดที่มีภูมิลำเนาภายในและภายนอกเขตรับผิดชอบ สภ.บ้านโป่ง

จากการศึกษาข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาติดยาเสพติดต่อข้อมูลฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ที่เจ้าหน้าที่ ตำรวจจับกุมได้ส่วนใหญ่ในฐานความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้แก่ เสพยาเสพติด และครอบครอง หรือจำหน่ายยาเสพติด ดังตารางที่ 2 พบว่า

ตัวแปรช่วงอายุของผู้ต้องหาติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับฐานความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าค่า odds ของการกระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด เปรียบเทียบกับการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดในกลุ่มผู้ต้องหาติดยาเสพติดที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี เป็น 1.93 เท่า ของค่าดังกล่าวสำหรับผู้ต้องหาติดยาเสพติดที่มีอายุมากกว่า 21 ปี ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 1.93$, $95\%CI = 1.313 - 2.837$) ในขณะที่ค่า odds ของการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด เปรียบเทียบกับการก่อคดีความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ในผู้ต้องหาติดยาเสพติดที่มีช่วงอายุ 31 - 40 ปี เป็น 1.58 เท่าของค่าดังกล่าวสำหรับผู้ต้องหาติดยาเสพติดในช่วงอื่น ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 1.581$, $95\%CI = 1.174 - 2.13$) (รอชีตะ มะสะแม, 2553) พบว่าผู้ติดยาเสพติดที่มีช่วงอายุ 16-20 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการเริ่มใช้ยาเสพติด (Simone Pettigrew, 2017)เยาวชนมีความเสี่ยงสูงที่จะมีการใช้ยาเสพติด มีสาเหตุมาจากความอยากรู้อยากลองหรือมีการชักชวนให้มีการใช้ยาเสพติดในกลุ่มเพื่อน โดยปัจจุบันกลุ่มที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา มีการครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่ายมากขึ้นจากการเสพยาเสพติดในอดีต เนื่องจากส่วนหนึ่งมีการตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดมากขึ้นจากความรู้หรือการศึกษาที่ได้รับมา แต่ที่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นก็เพื่อที่จะนำเงินจากการค้ายาเสพติดไปใช้ในการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสนองความต้องการของแต่ละคน ส่วนในช่วงวัยทำงานส่วนใหญ่ก็มีเหตุผลในการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเสพยาเสพติดที่คล้าย ๆ กัน มีสาเหตุมาจากรายได้จากการทำงานประจำที่ไม่เพียงพอ ไม่เพียงพอผลทางรายได้เพียงอย่างเดียวการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่ผิด ๆ เช่น ยาเสพติดจะช่วยเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน ช่วยผ่อนคลายจากความเครียด และความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ก็มีแนวโน้มให้บุคคลเข้ามายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้เช่นกัน

การเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่ผิด ๆ ข้างต้นนั้น ความรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลนั้นมีส่วนที่ทำให้แต่ละบุคคลกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ อาจจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม (กิตติวงศ์; ปรีชา, 2559) การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่านอกจากพฤติกรรมการเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติดแล้วนั้น การได้รับข้อมูลความรู้หรือการศึกษาทำให้ความเข้าใจที่ผิด ๆ ก็มีส่วนทำให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับสัมพันธระหว่างระดับการศึกษา กับข้อหาติดยาเสพติดในงานวิจัยนี้ พบว่าตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ต้องหาคติยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งพบว่าค่า odds ของการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดเปรียบเทียบกับกระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ในผู้ต้องหาคติยาเสพติดที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เป็น 1.74 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหาคติยาเสพติดในระดับการศึกษาอื่น ๆ ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 1.738$, $95\%CI = 1.319 - 2.290$) ส่วนค่า odds ของการก่อกติยาเสพติดในข้อหาครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดต่อการเสพยาเสพติด ในผู้ต้องหาคติ ยาเสพติดที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. เป็น 1.64 เท่า ของค่าดังกล่าวสำหรับผู้ต้องหาคติยาเสพติดระดับการศึกษาอื่น ๆ ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 1.636$, $95\%CI = 1.246 - 2.148$)

ในขณะที่ตัวแปรด้านอาชีพและรายได้ ก็มีผลสำคัญที่ผลักดันให้แต่ละบุคคลเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดดังที่กล่าวมาข้างต้น (คม, 2557) ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาคติยาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) พบว่าปัญหาทางด้านเศรษฐกิจหรือรายได้ของแต่ละบุคคลเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันให้คนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การว่างงาน ค่าครองชีพสูงขึ้น รายได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ความกดดันของสังคมที่ไม่ให้โอกาสในการทำงาน สอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาชีพกับฐานความผิดยาเสพติดในงานวิจัยนี้ พบว่าจำนวนผู้ต้องหาคติยาเสพติดในแต่ละกลุ่มอาชีพในฐานความผิดเสพยาเสพติด และครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด มีจำนวนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า odds ของการกระทำความผิดในฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดเปรียบเทียบกับกระทำความผิด ในกลุ่มผู้ต้องหาคติยาเสพติดที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็น 2.91 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหาคติ ยาเสพติดที่มีการประกอบอาชีพ ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 2.916$, $95\%CI = 1.797 - 4.73$) ในขณะที่ค่า odds ของการ ก่อกติยาเสพติดในข้อหาเสพยาเสพติดเปรียบเทียบกับข้อหาครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดในผู้ต้องหาคติยาเสพติดที่มีอาชีพรับจ้าง เป็น 2.31 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหาคติยาเสพติดในอาชีพอื่น ๆ ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 2.312$, $95\%CI = 1.679 - 3.21$) ส่วนตัวแปรรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคติยาเสพติดนั้น พบว่าจำนวนผู้ต้องหาคติยาเสพติดที่ไม่มีรายได้ต่อวัน ในฐานความผิดเสพยาเสพติด และครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดมีจำนวนที่น้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ามีเพียงผู้ต้องหาคติยาเสพติดที่ไม่มีรายได้ต่อวันเท่านั้น ที่มีค่า odds ของการกระทำความผิดในฐาน ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดเปรียบเทียบกับกระทำความผิดในฐานเสพยาเสพติดเป็น 1.49 เท่า ของค่าดังกล่าว ในผู้ต้องหาที่มีรายได้ ($p\text{-value} < 0.05$, $OR = 1.486$, $95\%CI = 1.131 - 1.953$) (N.Messedia, 2015) จำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศตุนีเซีย ซึ่งมีแนวโน้มผู้ติดยาเสพติดมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น และโดยพิจารณาจากรายละเอียดทางสังคม ประชากร และประวัติการศึกษาของผู้ติดยาเสพติด พบว่าปัจจัยด้านอาชีพ การว่างงาน ระดับการศึกษา ความสามารถในการเรียนรู้ และป้องกันยาเสพติด มีโอกาสทำให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และในการป้องกันคนเหล่านี้ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ควรได้รับการบริหารจัดการเช่นเดียวกับผู้ป่วย จากผลการศึกษาในงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าตัวแปร เชิงประชากร ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคติยาเสพติดนั้น มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และแต่ละลักษณะเชิงประชากรตัวแปรข้างต้น มีโอกาสที่จะพบการก่อกติยาเสพติด ทั้งเสพยาเสพติดและครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ที่แตกต่างกันออกไป

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงประชากรกับข้อหาคดียาเสพติด

ตัวแปร		เสพติด (n = 646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n = 311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
1. เพศ	- ชาย (808 คน)	546	84.5	1.021 (0.704 - 1.482)	262	158.8	0.979 (0.675 - 1.421)	0.91
	- หญิง (149 คน)	100	15.5	0.98 (0.675 - 1.422)	49	29.7	1.021 (0.704 - 1.481)	0.91
2. อายุ	- น้อยกว่า 21 ปี (122 คน)	66	10.2	0.518 (0.353 - 0.762)	56	18.0	1.93 (1.313 - 2.837)	< 0.01*
	- 21-30 ปี (363 คน)	238	36.8	0.868 (0.658 - 1.145)	125	40.2	1.152 (0.872 - 1.52)	0.32
	- 31-40 ปี (319 คน)	236	36.5	1.581 (1.174 - 2.13)	83	26.7	0.632 (0.47 - 0.852)	< 0.01*
	- มากกว่า 40 ปี (153 คน)	106	16.4	1.103 (0.759 - 1.603)	47	15.1	0.907 (0.624 - 1.318)	0.61
3. ระดับ การศึกษา	- ไม่ได้ศึกษา (33 คน)	20	3.1	0.732 (0.359 - 1.491)	13	4.2	1.367 (0.671 - 2.785)	0.39
	- ประถมศึกษา (454 คน)	335	51.9	1.738 (1.319 - 2.29)	119	38.3	0.575 (0.437 - 0.758)	< 0.01*
	- มัธยม/ปวช./ปวส. (438 คน)	270	41.8	0.611 (0.466 - 0.803)	168	54.0	1.636 (1.246 - 2.148)	< 0.01*
	- ปริญญาตรีขึ้นไป (32 คน)	21	3.3	0.916 (0.436 - 1.924)	11	3.5	1.092 (0.52 - 2.295)	0.82
4. อาชีพ	- ไม่ได้ประกอบอาชีพ (73 คน)	32	5.0	0.343 (0.211 - 0.557)	41	13.2	2.916 (1.797 - 4.73)	< 0.01*
	- รับจ้าง (766 คน)	547	84.7	2.321 (1.679 - 3.21)	219	70.4	0.431 (0.312 - 0.596)	< 0.01*
	- เกษตรกรรม (22 คน)	6	0.9	0.173 (0.067 - 0.448)	16	5.1	5.766 (2.233 - 14.89)	< 0.01*
	- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (79 คน)	48	7.4	0.725 (0.452 - 1.165)	31	10.0	1.379 (0.859 - 2.213)	0.18
	- ข้าราชการ/พนักงาน (17 คน)	13	2.0	1.577 (0.51 - 4.877)	4	1.3	0.634 (0.205 - 1.961)	0.43
5. รายได้ ต่อวัน	- ไม่มีรายได้ (393 คน)	245	37.9	0.673 (0.513 - 0.885)	148	47.6	1.486 (1.131 - 1.953)	< 0.01*
	- น้อยกว่า 300 บาท (452 คน)	317	49.1	1.256 (0.957 - 1.649)	135	43.4	0.796 (0.606 - 1.045)	0.10
	- มากกว่า 300 บาท (112 คน)	84	13.0	1.512 (0.963 - 2.373)	28	9.0	0.662 (0.421 - 1.039)	0.07

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n = 646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n = 311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
6. สถานภาพ การสมรส	- โสด (704 คน)	483	74.8	1.207 (0.892 - 1.633)	221	71.1	0.829 (0.612 - 1.122)	0.22
	- สมรส (253 คน)	163	25.2	0.829 (0.612 - 1.122)	90	28.9	1.207 (0.892 - 1.633)	0.22
7. ประวัติคดี ยาเสพติด	- มี (547 คน)	377	58.4	1.162 (0.885 - 1.527)	170	54.7	0.86 (0.655 - 1.13)	0.28
	- ไม่มี (410 คน)	269	41.6	0.86 (0.655 - 1.13)	141	45.3	1.162 (0.885 - 1.527)	0.28

* Pearson chi-square

4. สรุปผล

จากการศึกษาพบว่า “ความหนาแน่นของประชากรมีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของจำนวนคดียาเสพติด” โดยมีค่า pearson’s correlation (r) เท่ากับ 0.886 และ “ผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง” ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลลักษณะเชิงประชากรกับฐานความผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่าในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคดียาเสพติด โดยในการกระทำความผิดเสพยาเสพติด มีโอกาสที่จะพบมากในกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีอาชีพรับจ้าง ในขณะที่การกระทำความผิดในฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด มีความเป็นไปได้ที่จะพบในกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. เป็นกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และไม่มีรายได้เลี้ยงชีพ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรลักษณะเชิงประชากรในด้าน “อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อวัน” มีความสัมพันธ์ต่อการก่อคดียาเสพติด และโอกาสที่จะเกิดผู้ต้องหาคดียาเสพติดตามลักษณะที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จากผลการศึกษาในงานวิจัยนี้เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรมีผลต่อความหนาแน่น ของจำนวนคดียาเสพติด (ธีรไฉย, 2559; ปิยะชัย, 2560) ที่ได้ศึกษาพื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่ พบว่าบริเวณที่มีการก่อเหตุอาชญากรรมสูงมักเป็นบริเวณที่ความหนาแน่นของประชากรปานกลางถึงสูง ย่านใจกลางเมือง ในขณะเดียวกันเมื่อศึกษาลักษณะเชิงประชากรกับการก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการบำบัดยาเสพติด พบว่าปัจจัยด้านบุคคลคือปัจจัยหลักที่ทำให้มีการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (กิตติวงศ์ และปรีชา, 2559) การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่าสถาบันการศึกษาและการให้การศึกษามีส่วนช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ (คม, 2557) ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด ประเภท 1 (ยาบ้า) พบว่าผู้ต้องหาคดียาเสพติดส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี สถานภาพโสด และการศึกษา ระดับประถมศึกษา รวมไปถึงส่วนใหญ่จะมีการใช้ยาเสพติดประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) โดยปัจจัยที่ได้กล่าวมานั้น มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการว่างงาน ไปจนถึงรายได้ของแรงงานในระบบจากปัจจัยดังกล่าวทำให้เกิดแนวทางการป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืนของหน่วยงานรัฐบูรณาการร่วมกับชุมชนซึ่งในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดที่ยั่งยืนนั้น จะต้องเริ่มจากการให้ความรู้ ทัศนคติ ค่านิยม เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้อง มีการสร้างงาน สร้างอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น อยู่ดีกินดีสามารถเลี้ยงชีพตนเองได้โดยไม่ต้องไปค้ายาเสพติด โดยสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่

ประชาชนตั้งแต่เด็กหรือเยาวชน (สุปราณี, 2559) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ผ่านการบำบัดสารเสพติด พบว่า ครอบครัวและชุมชน สามารถป้องกันและพัฒนาผู้ป่วยยาเสพติดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ เช่นเดียวกับการควบคุม การแพร่กระจายของยาเสพติดได้ผลดีกว่าการรักษาผู้ติดยา (กิตติวงศ์ และปรีชา, 2559) ได้พบว่าการป้องกันการ แพร่ระบาดของยาเสพติดเริ่มจากสถาบันการศึกษา เนื่องมาจากวัยรุ่นหรือเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดสูง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของกรอบทิศทางและเป้าหมายของแผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. 2561 ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ลงวันที่ 14 พ.ย. 60 โดยลดปริมาณ ผู้เข้าสู่วัยการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดเชิงรุกในกลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มประชาชนทั่วไป ซึ่งมีการบูรณาการการแก้ไขปัญหาในระดับชุมชน เช่น โครงการ TO BE NUMBER ONE และ โครงการครูตำรวจ D.A.R.E. เป็นต้น ซึ่งนโยบายรัฐบาลภายใต้การบริหารงานของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ที่ต้องให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการจัดการกับปัญหา ดังนั้นผลการศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ สามารถใช้เป็นแนวทางในการปราบปราม ป้องกัน การก่อเหตุในคดียาเสพติดได้

5. เอกสารอ้างอิง

- กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์. 2559. การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- คม เหล่าบุตรสา. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- กระทรวงยุติธรรม. 2562. รวม.ยธ. แจงแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาเสพติด ปี 62 สิ่งทุกส่วน เร่งแก้ปัญหายาเสพติด. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <https://www.moj.go.th/view/23583>
- ธีรไนย ศรีธรรมรงค์. 2559. การประเมินพื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่. สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมภาควิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรการศึกษา.
- ปิยะชัย ถิ่นไทยงาม. 2560. พื้นที่เสี่ยงของอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. ภาควิชา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรหมมณต์ ศรีนวนนิต. 2561. ตราบาบันทึกโทษยาเสพติด. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์. ปีที่ 4. ฉบับที่ 2.
- ภัทร เหล่ามีผล. 2558. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รอชิตะห์ มะสะแม. 2553. การใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษาเสพติด จังหวัดปัตตานี. สาขา วิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริลักษณ์ ปัญญา. 2560. ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการบำบัดยาเสพติดในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 2.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.). 2550. เอกสารโครงการปฏิบัติการรวมพลัง ไทยเทิดไท้ องค์ภูมิพล เฉลิมฉลอง 80 พรรษา.

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2559. รายงานสถานการณ์ยาเสพติด. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2561. นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2561. แผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด.
- สุปราณี สูงแข็ง. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ผ่านการบำบัดในหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ ในจังหวัดอุดรธานี. วารสารวิชาการสาธารณสุข ปีที่ 25, ฉบับที่ 2.
- อรพรร แซ่เอี้ยว. 2561. สถานการณ์และแนวทางในการแก้ปัญหาเสพติดอาเซียน : ประเทศไทย. ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- N.Messedia and other. 2015. Profile of Tunisian Population of Drug Addicts. European Psychiatry 30: 1092.
- Simone Pettigrew and other. 2017. Common and differential factors associated with abstinence and poly drug use among Australian adolescents. International Journal of Drug Policy 50 : 41-47.